

Produksjonstilskudd

Anne Kari Birkeland og Kjellfrid Straume

September 2019

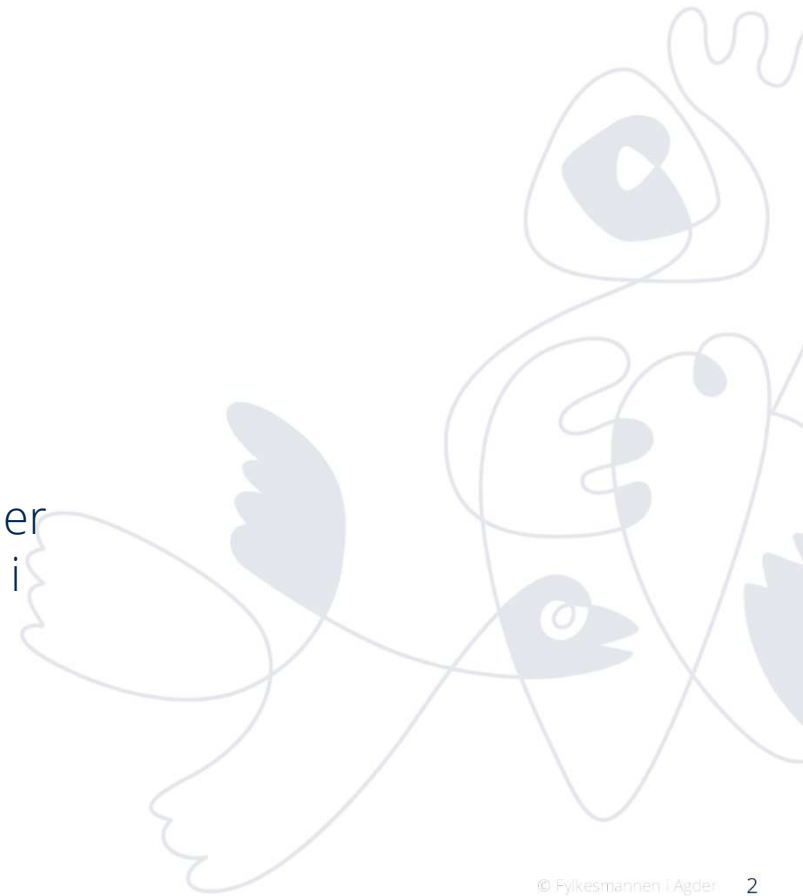
Fylkesmannen i Agder

Avkorting ved regelverksbrudd

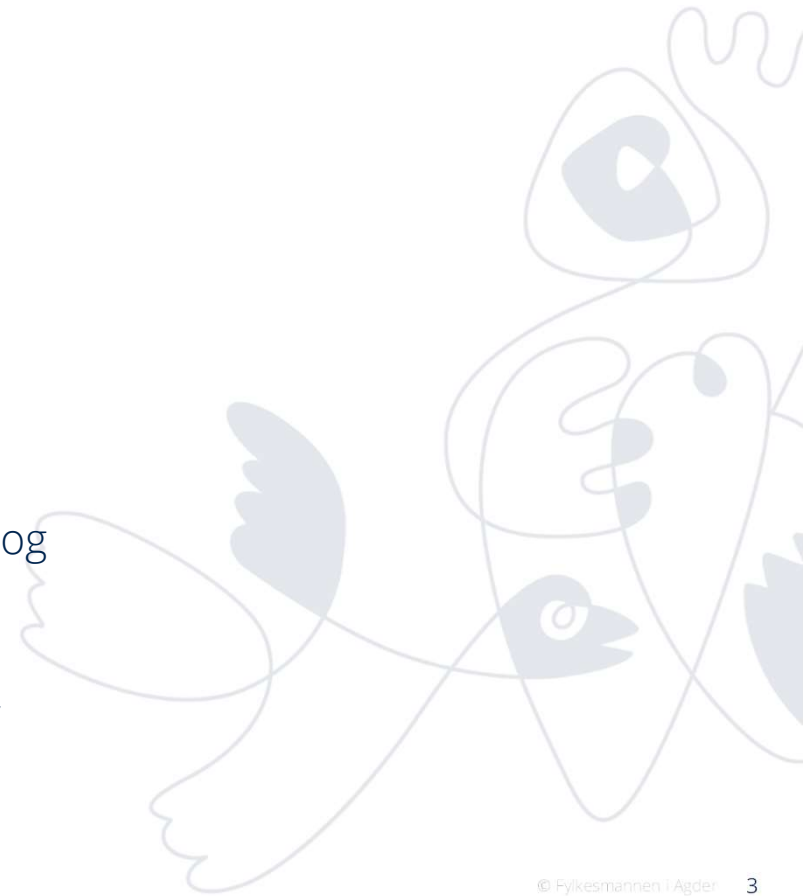
- annet regelverk for jordbruksvirksomhet
 - *kan* avkorte, *skal* vurdere
- gjødslingsplan og journal over plantevernmidler
 - *skal* avkorte
- miljøkravene i § 4 (inngrep som forringer kulturlandskapet og vegetasjonssone mot vassdrag) er *vilkår* for å få areal- og kulturlandskapstilskudd, også i tilfeller der det ikke er brudd på lowerket.

Spesielt om dyrevelferdssaker

- [avtale](#) mellom Mattilsynet og landbruksforvaltningen
 - oppdaterte rutiner 16.01.2019
- Punkt 3 i avtalen – kopi av vedtak fra Mattilsynet om:
 - a) forhold for produksjonsdyr som Mattilsynet har meldt til politiet
 - b) forbud mot hold av produksjonsdyr
 - c) hel eller delvis avvikling av dyrehold med produksjonsdyr
 - d) gjentatte eller vedvarende regelbrudd som gjelder tilsynet med og stellet av alle eller mange produksjonsdyr i et dyrehold (kronisk dårlige dyrehold)
 - e) grove regelbrudd som gjelder tilsynet med og stellet av alle eller mange produksjonsdyr i et dyrehold (alvorlig vanskjøtsel av dyr)

Nytt i årets rundskriv 2019-4:

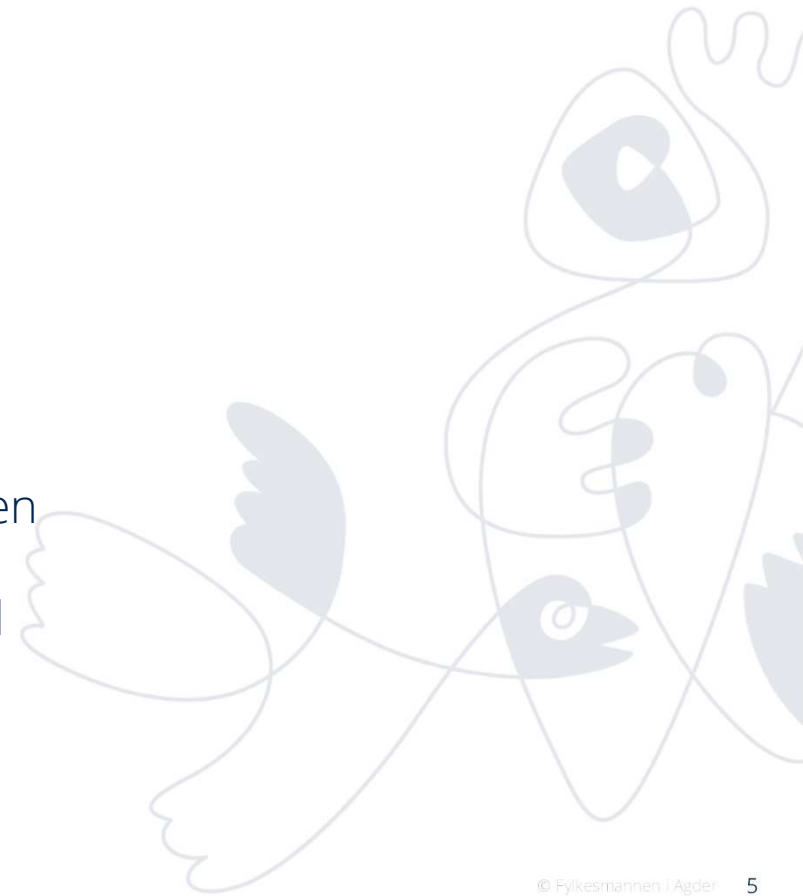
- Avkorting vurderes kun i de særlig alvorlige sakene.
 - Sakene i punkt 3 a) til e) vil gi føringer for hvilke typer dyrevelferdssaker det er aktuelt å avkorte i.
- For saker som gjelder *brudd på mosjonskravet* (punkt 3 bokstav g) vil det kun være aktuelt å vurdere avkorting dersom Mattilsynet også anser saken som omfattet av avtalens punkt 3 bokstav a) til e).
- OBS: Sjekk om foretak som har vedtak om mosjonskrav har søkt beitetilskudd!

Avkorting ved feilopplysningar

- Kommunen skal alltid vurderer avkorting ved feilopplysningar som ville gitt urettmessig utbetaling av tilskot.
- Uavhengig av om maskinelle kontrollar eller andre delar av saksbehandlninga avdekkar feilopplysninga.
- Sjeldan aktuelt der søker sjølv melder frå om feil.
- Kryssa ja for gjødslingsplan og kontroll avdekkar ingen plan: Avkorting både for manglande gjødslingsplan (20 % og for feilopplysning (tilsvarande beløp). (Gjeld også plantevern-journal.)

Til diskusjon: Kva gjer kommunen?

Foto: Kjellfrid Straume. Illustrasjonsfoto.

1. Ein søkjar har ført opp ein eigedom på 10 dekar fulldyrka eng, som han dreiv i fjor, men ikkje leiger lenger.
2. To naboar leiger areal på same eigedom. Første søkjar har ført opp 2 dekar fulldyrka eng for mykje.
3. Ein søkjar ringjer kommunen 30. oktober og opplyser at ho pga. store nedbørsmengder likevel ikkje fekk tatt noko avling av gjenlegget som ho grøfta i v r og som står på søknaden.

Til diskusjon: Kva gjer kommunen?

Foto: Kjellfrid Straume. Illustrasjonsfoto.

4. Kommunen er på stadleg kontroll og finn ut at ei av ammekyrne søkjar har ført opp ikkje har kalva dei siste 15 månadene.
5. Kommunen har fått kopi av vedtak frå Mattilsynet om at ein søkjar har fått aktivitetsnekt på sau.
6. Vedtak frå Mattilsynet om brot på regelverk om dyrehaldjournal, reinhald av dyr og minimumsareal for kalvar og ungdyr.

Kontroll av søknaden

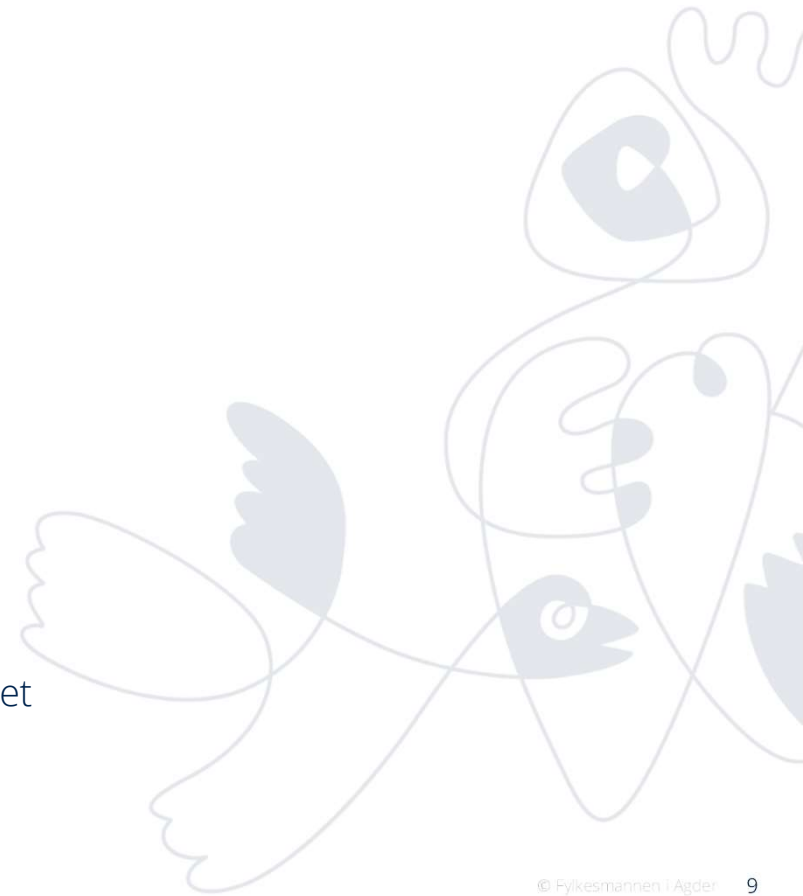
- Stoppmeldinger
- Husdyrregisteret
- DEBIO

Stoppmeldinger

- undersøke de faktiske forhold
- 2 muligheter:
 - Søknadsopplysningene er feil:
 - korrigere «godkjente opplysninger»
 - vurdere avkorting
 - Kontrollgrunnlaget er feil:
 - kontrollkilden oppdateres
 - eks. landbruksregisteret
 - dersom kontrollgrunnlaget ikke kan oppdateres av kommunen
 - meld fra til søker og Fylkesmannen/Debio/kuregisteret
 - mulighet for å overstyre stoppmelding

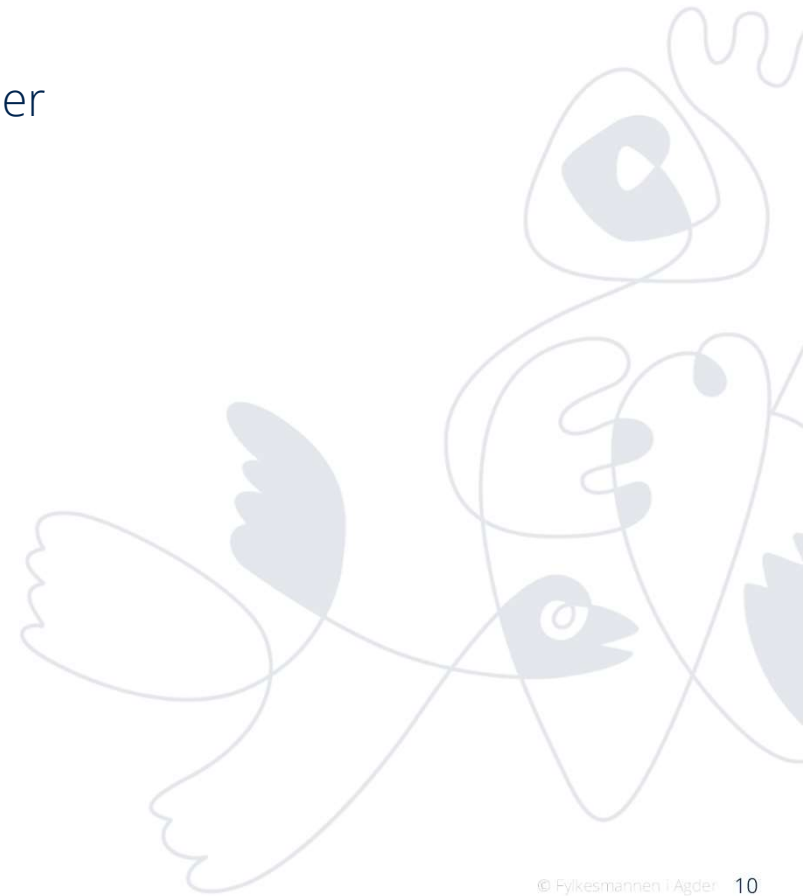

Overstyre stoppmeldinger

Dersom foretaket kan dokumentere at vilkårene for tilskudd er oppfylt, kan saksbehandler overstyre stoppmeldingen.

Gjelder følgende tilfeller:

- MELK – manglende kvote eller leveranse siste 6 mnd.
 - gjelder alltid lokalforedlingskvote
- kuregisteret – ikke registrert kalving siste 18 mnd.
- Debio – foretaket er ikke på lista til Debio

Husdyrregisteret

Storfe - oppslag mot [Husdyrregisteret](#) direkte fra eStil PT

- antall storfe i alt, og gruppert inkl. kalvet siste 15 mnd.
- rasekode, eks. NRF 01
- hjelp til mer effektiv kontroll
- hjelpemiddel til utplukk til risikobasert kontroll

Ikke legg inn antall dyr registrert i Husdyrregisteret i kolonnen «Godkjente opplysninger» uten å ha undersøkt med søkeren.

- Søker kan dokumentere antall dyr ved å framlegge annen dokumentasjon eller ved telling på stedlig kontroll.

Debio

- Debio godkjenner om produksjonen er i samsvar med økologiforskriften.
- eStil PT kontrollerer bare om foretaket er tilknyttet Debio:
 - foretak med dyr 1. mars og 1. oktober
 - foretak med areal 31. august
- Andre opplysninger må sjekkes manuelt:
 - hvilke vekster og dyreslag
 - antall daa og dyr kan være unøyaktig i DEBIO
 - deler av arealet i 1. års karens
- Se [Debio sine nettsider](#).

Endring av søknaden i saksbehandlingen

- Feilopplysning som gir en lavere utbetaling enn de faktiske forhold gir grunn for: hovedregel ikke endre.
- Omkategorisering innen samme dyregruppe eller vekstgruppe: kun til en kode som har lik eller lavere tilskuddssats.
- Unntak: f. eks. åpenbare feilføringer.

Nye opplysningar meldt av søkjar etter frist

- Søkjar melder om at noko skal reduserast på søknaden (utan at kontroll er varsla): Som oftast greitt å endra.
- Søkjar vil søkja om meir enn det som var ført på før endrings-/etterregistreringsfrist: Fylkesmannen behandlar saker som gjeld dispensasjon frå frist.

Frå 2020 kjem 1000 kr-trekket tilbake – då i perioden 16.–29. mars og 16.–29. oktober.
(1000 kr per dag for seint levert søknad.)

Døme på kommentarar i eStil:

- P116: «Feilretta.» P193: «Feilføring fra søker.» P411: «Rettet etter samtale med søker.» P210: «Endret i forhold til landbruksregisteret.» P120: «Oppdatert jfr. Husdyrregisteret»
- P210: «Antall dekar fulldyrka eng (grovfôr) er økt med 8 dekar og antall dekar fulldyrka til engfrø er redusert med 8 dekar. Dette på bakgrunn av opplysninger gitt av søker 29.10.2018 i forbindelse med søknad om avlingssvikt. Landbruksrådgiver viser til erstatningssaken for ytterligere opplysninger, men kortversjonen er at 8 dekar som var planlagt til tresking som engfrø, endte opp som slått areal til grovfôr.»

Eksempel på kommentarer og vurdering av avkorting

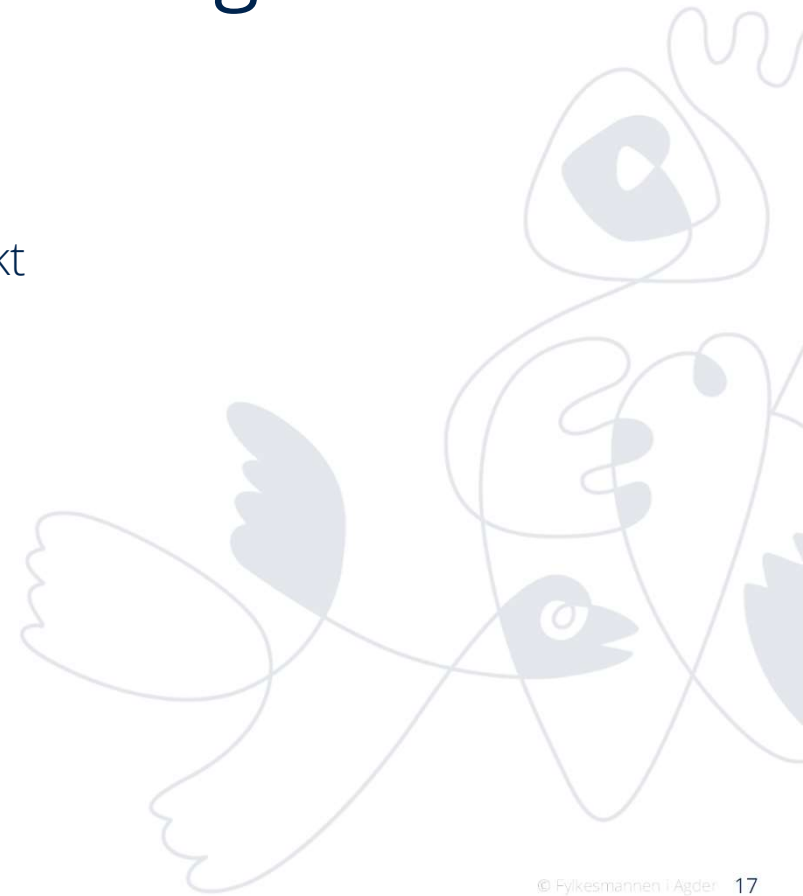
- P121: «Redusert fra 36 til 32 ammekyr i samsvar med husdyrregisteret. Foretaket godtok endringa.»
- P119: «4 Ikke godkjente ammekyr ble registrert som øvrige storfe i stedet.»
- Det er i tillegg lagt inn under «Dialog» med dato for henvendelsen.
- §12 Avkorting ved feilopplysninger
«Ved godkjenning i del 1 i søknaden ble 36 ammekyr redusert til 32 ammekyr. Øvrige storfe økte tilsvarende med 4 dyr. Standard avkorting ble foretatt og betyr at mulig mertilskudd i stedet ble trukket.»

Kommentarskriving i eStil ved endringar

- dato
- stadleg kontroll, e-post eller telefon
- søkjar eller kommunen som oppdaga feil / tok kontakt
- vurdering av avkorting, grunngjeving

Forklar!

Vanlig jordbruksproduksjon

Grunnvilkår for hver produksjon.

Vurdering:

- jordbruksfaglig skjønn
- god agronomisk praksis og godt husdyrhold
- næringsmessig preg
 - Leveransene skal stå i samsvar med antall dyr og størrelse på areal.

Sjekk varsel- og informasjonsmeldinger i eStil PT!

Melkeku

– indikatorer på lav produksjon

Foto: Øystein Moi

- melkeleveranse under halvparten av gjennomsnittsavdrått per årsku på landsbasis
- Ta hensyn til:
 - økologisk produksjon
 - gamle raser
 - lokalforedling
 - spesielle forhold som sykdom i besetningen

Sau

– indikatorer på lav produksjon

Foto: Kjellfrid Straume

- antall lam per søye ligger vesentlig under landsgjennomsnittet fra Sauekontrollen for den aktuelle sauerasen
- slaktevekten på under 70 % av gjennomsnittet for rasen
- Ta hensyn til:
 - rase
 - om førsteårslam pares
 - antall påsettlam og solgte livdyr
 - sykdom, rovdyr

Terskelverdier for eksterne kontroller vanlig jordbruksproduksjon

- Antall lammeslakt/søye tar utgangspunkt i tall hentet fra [Sauekontrollens](#) årsmelding året før aktuell søknadsomgang.
- Gjennomsnittlig slaktevekt tar utgangspunkt i tall hentet fra Leveransedatabasen for slakt året før aktuell søknadsomgang.
- Tall for gjennomsnittlig avdrått per årsku fremgår av Tines «Statistiksamling fra Ku- og Geitekontrollen».

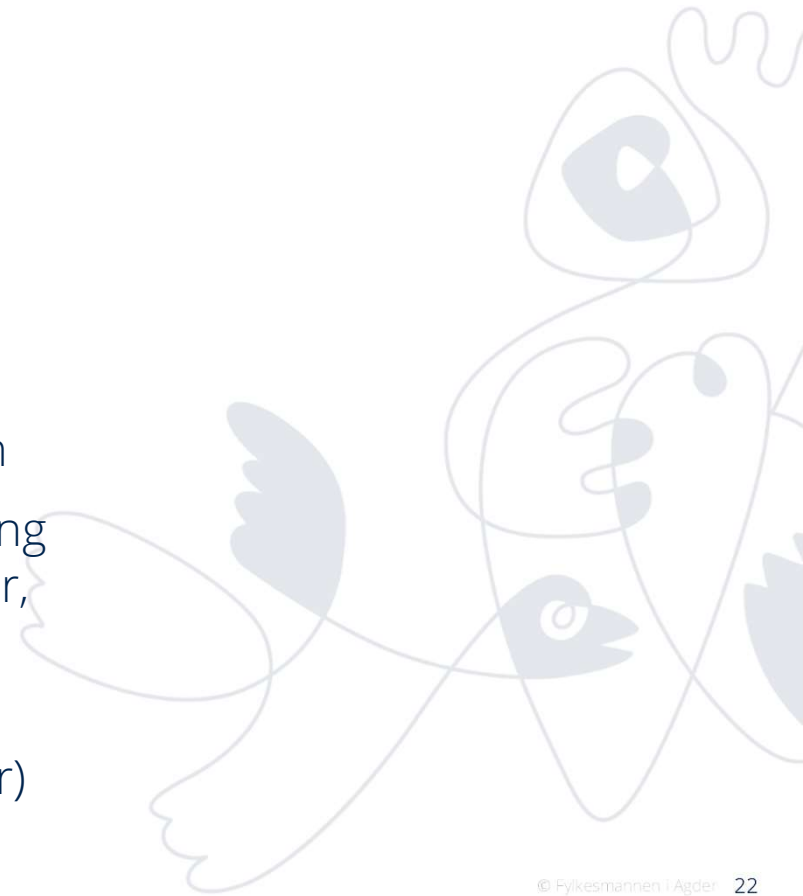
Søknadsomgang	Antall lammeslakt per søye er lavt	Gjennomsnittlig slaktevekt på lam er lav	Avdrått per melkeku er lav	Avdrått per melkegeit er lav
2017	< 0,91 lam/søye	< 13,7 kg	< 3 800 liter	< 370 liter
2018	< 0,91 lam/søye	< 13,7 kg	< 3 800 liter	< 370 liter
2019	< 0,88 lam/søye	< 12,8 kg	< 3 900 liter	< 340 liter

Aktiv drift

«Aktiv drift» kan gjelde bare enkeltskifter.

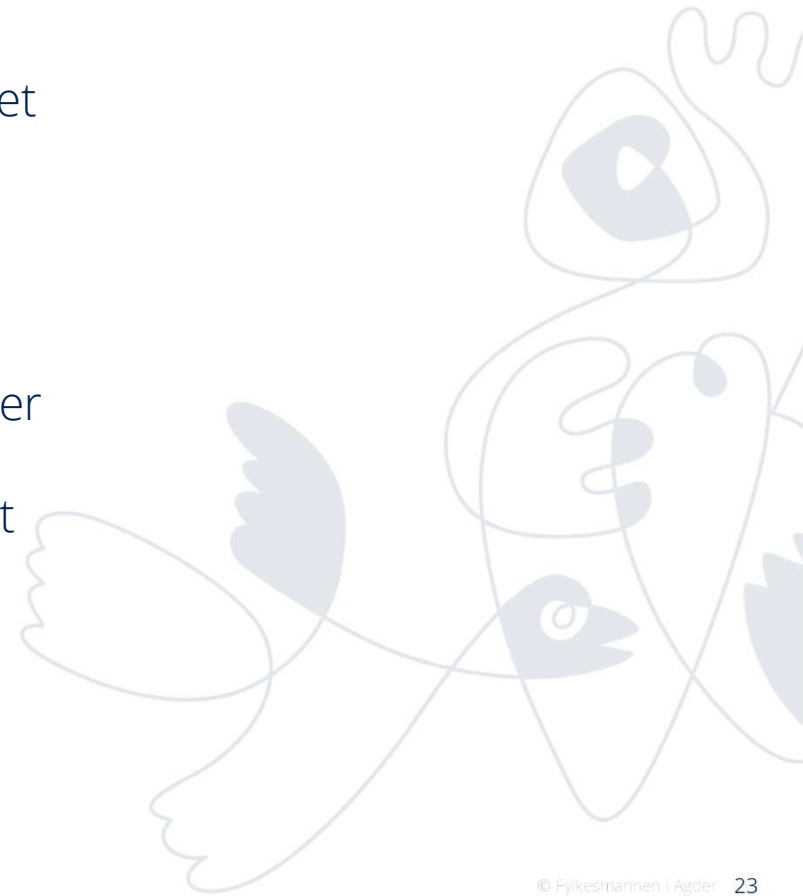
- produksjon på arealene
- jordarbeiding, såing/planting, gjødsling og høsting/beiting av arealet
- ettårige vekster: jordarbeiding, såing/planting, tiltak med sikte på å omsette avlingen etter vekstsesongen
- grovfôrvekster og andre flerårige planter: jordarbeiding og høsting eller avbeiting innenfor normale intervaller, etablert så tidlig at den normalt kan høstes/beites samme år
- god agronomi (ok, selv om uforutsett klima ødelegger)

Disponere

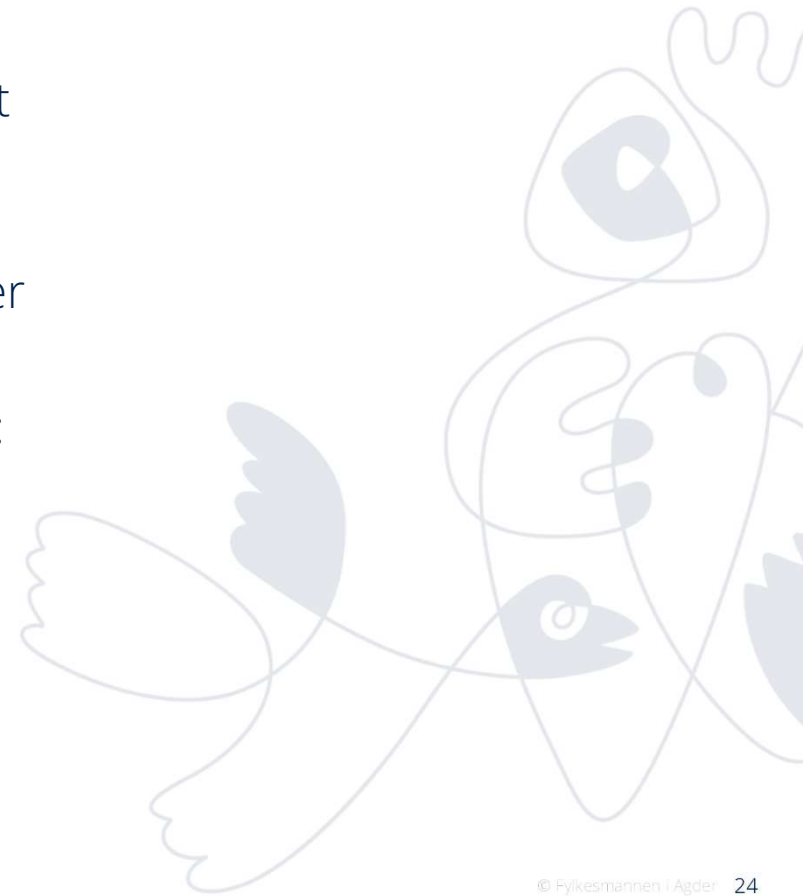
- Husdyr: Foretaket disponerer dyr når det har ansvaret for dyra. Hvilket foretak har ansvaret for fôring og stell? Hvem har utgiftene med og mottar inntektene fra husdyrproduksjonen? Hvem er registrert som dyreholder i Husdyrregisteret?
- Areal: Foretaket må utføre eller administrere oppgaver som jordarbeiding, gjødsling, såing, plantevern, gjerding, høsting/ beiting og annen skjøtsel av arealet samt salg av planteprodukter eller foredling av planteprodukter gjennom husdyr.

Dyr på beite

- **Beitetilskudd:** Hoveddelen av det daglige grovfôrinntaket til dyret skjer ved beiting i minimum 12 uker i sone 5–7.
- **Utmarksbeitetilskudd:** Tilfredsstillende beitemuligheter – hoveddelen av det daglige grovfôrinntaket til dyret skjer ved beiting i utmark i minimum 5 uker.
- Vurdere sannsynligheten av at dyrene oppfyller kravene:
 - Antall dyr per daa?
 - Melkekyr på utmarksbeite?
 - Beiterregistreringer, jf. erstatningssøknadene i fjor.

Eksempel på beregning:

Antall dyr	50	kyr		
Beitetid	12	uker		
Fôropptak	7,5	FEm/dag		
Grovfôrbehov	31 500	FEm		
Minimum opptak	15 750	FEm		
Antall daa	20	30	40	50
FEm/daa	788	525	394	315

Avløsning ved ferie og fritid

- Tredeling i søknad kommer i eStil:

Avløsning kjøpt fra avløserlag eller avløserring: ?

Lønn til ansatt avløser som søker har arbeidsgiveransvar for: ?

Avløsning kjøpt fra andre foretak: ?

- Hvilke arbeidsoppgaver?
 - arbeidsoppgaver som det ikke er uvanlig at bønder selv utfører

Eksempler på arbeidsoppgaver

Godkjent som avløsning:

- tradisjonell fjøsavløsning
- saueklipping
- klauvskjæring
- vedlikehold av driftsbygning f.eks. maling eller snekkerarbeid
- rundballepressing
- jordarbeiding, spredning av husdyrgjødsel
- gjerdehold, beiterydding, frakt av dyr til og fra beite mv

Ikke godkjent som avløsning:

- dyrlege
- regnskapsføring
- rådgivning fra husdyrkontrollen
- drektighetskontroll
- husdyrkontroll
- rørlegger eller elektriker
- skogsarbeid

Krav til avløseren

- kan ikke ha næringsinntekt fra foretaket
- kan ikke være ektefelle eller samboer til en som har næringsinntekt fra foretaket
- må være minst 15 år

NB:

- Aksjeeiers inntekter for arbeid utført i foretak organisert som AS regnes ikke som næringsinntekt.

Samla produksjonstilskot til storfe 2019

Summerte satsar, kr per dyr, alle soner (husdyrtilskot + driftstilskot + tilskot til små og mellomstore mjølkebruk).

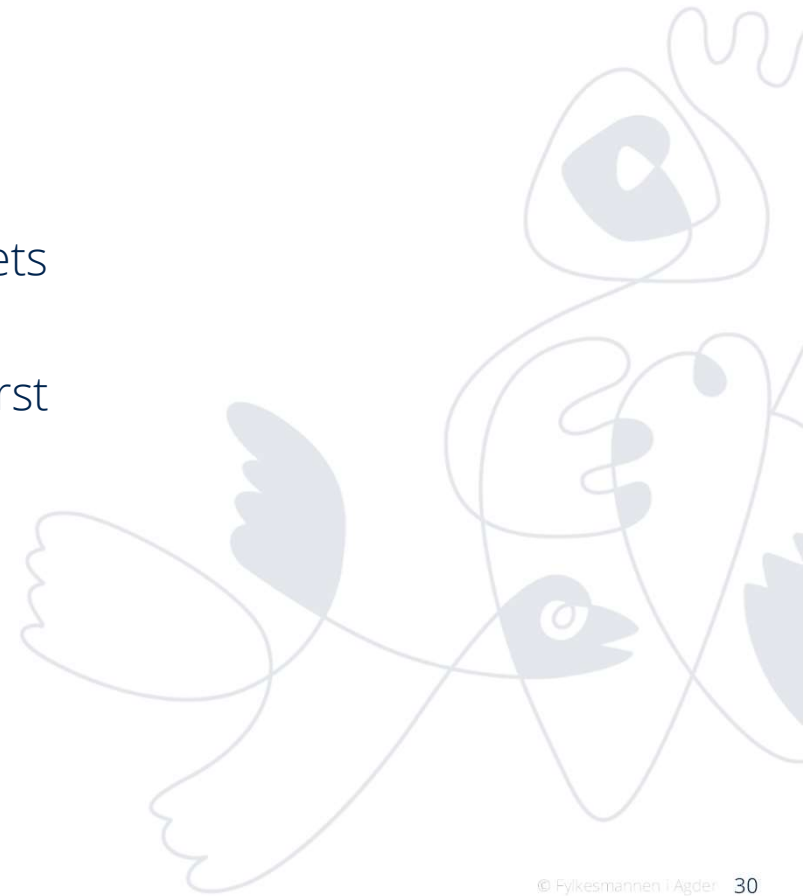
For kva dyr er konsekvensen av feil størst?

Dyrekategori	Intervall	Sone 2	Sone 1, 3-4	Sone 5	Sone 6-7
Mjølkeku	1-5	34518	35318	39718	41318
	6			14508	
	7-14			6258	
	15-23			4652	
	24-30			1647	
	31-50			185	
	51			-595	
	52+			770	
	Ammeku	1-5			4180
6		24022		30268	
7-40		7487		8528	
41-50				4180	
51+				770	
Andre storfe	Alle dyr			770	

Kommunens kontrollplan

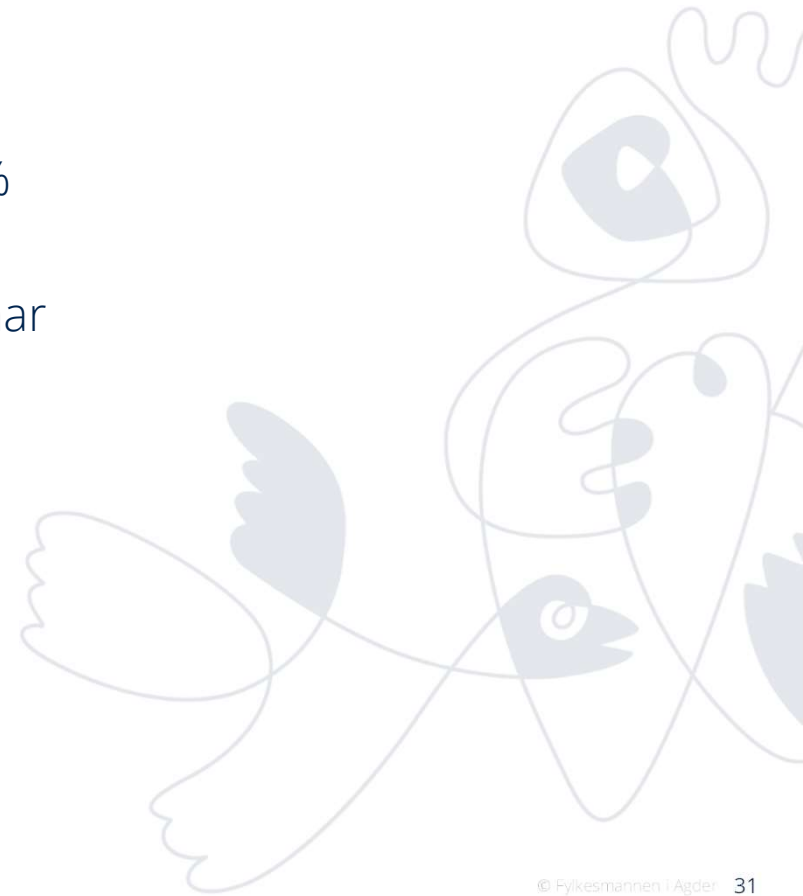
- Årleg skriftleg dokument – lagast før 1. mars.
- Styrande for kva som skal kontrollerast og ikkje.
- Vurderingar og prioriteringar som ligg til grunn for årets utplukk av søknader til kontroll.
- Kva delar av produksjons- og avløysartilskotet har størst risiko for feil i kommunen?
- Kva skal kommunen vera særleg merksam på i saksbehandlinga?
- Konkrete føretak kommunen skal vera merksam på?

Risikobasert kontroll

- Risiko = sannsynlegheit x konsekvens.
- 10 % av føretaka per år. (Felles landbrukskontor: 10 % av samla søkjarmasse.)
- Helst så snart som mogeleg etter at endringsfristen har gått ut.
- Del 1 (husdyr, særleg sau) og del 2.
- Kommunen kan kontrollera heile eller delar av søknaden.
- Dokumentkontroll eller stadleg kontroll.

Dokumentkontroll

- Gjødslingsplan.
- Journal over plantevernmidlar.
- Grovfôr for sal:
 - Faktura: Type fôr, mengde, pris. Marknadspris?
 - Lagringsdyktig (ikkje sal av gras på rot).
- Avløyning.

Dokumentkontroll av avløysarutgifter

- Dokumentasjon på avløysarutgifter:
 - A-melding
 - bankbilag
 - rekneskap
 - faktura
- Sjekk særleg:
 - Faktura frå andre føretak: Skilja mellom personal-, maskin- og materialkostnader (t.d. rundballepressing).
 - Dobbeltrefusjon: sjukdom – ferie og fritid.

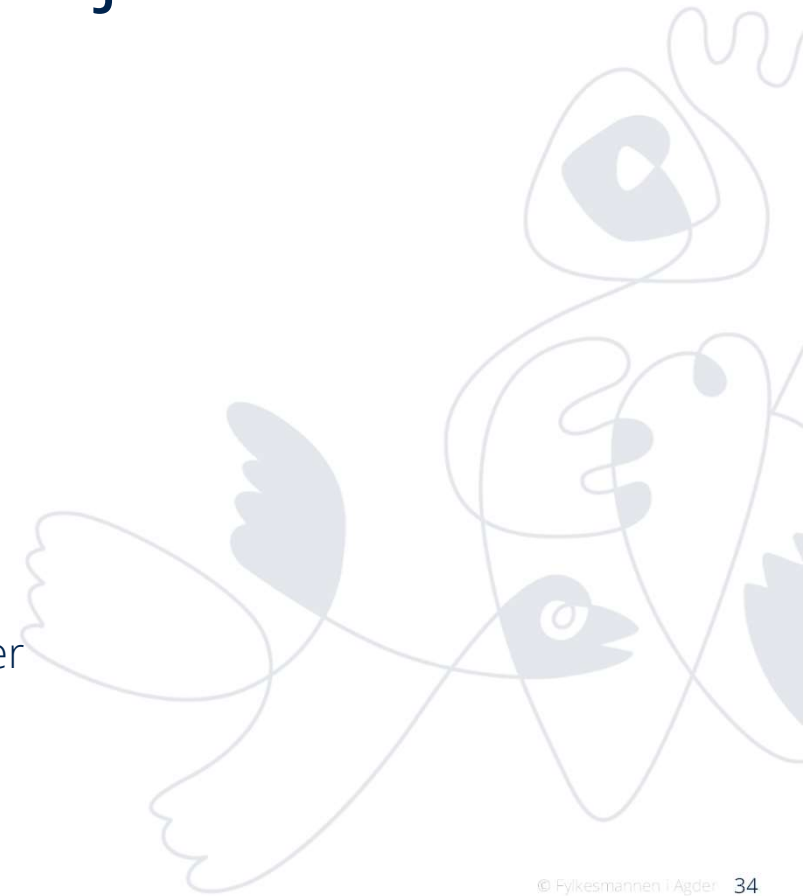

Truverdig rekneskapsdokumentasjon?

- Sjekka banktransaksjon.
- Faktura fullstendig – i samsvar med bokføringslova?
«§ 5-1-1. Salgsdokumentets innhold. ...
 1. Nummer og dokumentasjonsdato,
 2. angivelse av partene,
 3. ytelsens art og omfang,
 4. tidspunkt og sted for levering av ytelsen,
 5. vederlag og betalingsforfall, og
 6. eventuell merverdiavgift og andre avgifter ...»

Manglar kan vera ein indikator på at dokumentasjon ikkje er truverdig. (Men det er ikkje vår jobb å konstantera brot på regelverk som annan særlovsmyndigheit forvaltar.)

Føra inn kontrollopplysningane i eStil

- Søkja føretaka opp i «Søknader», «Avansert Søk», «Flere valg avansert søk», «Trukket ut, ikke kontrollert».
- Føra faktiske forhold i kolonna «Risikobasert kontroll».
- Føra det kommunen godkjenner i kolonna «Godkjente opplysninger». (Utbetalinga blir etter desse tala.)

Endringer i eStil PT per 30.08.19

- Foretaket kan krysse av for å få påminnelse om fristen 10. januar.
- Det er opprettet ny kode 876 Brakket areal.
- Det er lagt inn kontroll mellom antall dyr sluppet og sanket på utmarksbeite.
- 3 rapporter som ikke var i bruk er fjernet.
- Kontrollen om andre foretak søker om areal på samme hovednummer er endret til å skje per markslag (ikke totalareal).

